خێڵ و نەتەوە.. بەختیار محەمەد

لەلای تورك نەتەوە پێش ئایینە. واتە ئایین ئامرازێکە بۆ ئامانجە نەتەوەییەکانی تورك (مەگەر هەر تەنیا ئەو حەفتا هەشتا ساڵەی سەردەمی کەمالیزمی لێ ببەیتە دەرێ؛ کە لێرەشدا وەك دەزانین عەلمانیەتی شۆڤینی و فاشیست ئامرازە بۆ ئامانجی بەدیهێنانی شکۆی باڵای نەتەوەیی و ئامانجی بەدیهێنانی پان تۆرانیزم)؛ کەچی کورد دژی نەتەوە دەکاتە قوربانیی ئایین و قوربانیی ئایدیۆلۆژیای عەلمانی (مارکسیزم؛ هەڵبەت مارکسیزم بە شێوە دۆگمایەکەی). لەمەوەیە، کە بە درێژایی 100 – 200 ساڵی ڕابردوو، کورد نەیتوانیوە ئازادی و سەربەخۆیی بۆ خۆی بەدەست بهێنێ و دەوڵەتی خۆی دامەزرێنێ. هەر لەبەر ئەوەشە، کە تا ئەم ساتەوەختەش خێڵ و دەسەڵاتی خێڵ لە کۆمەڵگەی ئێمەدا هەژموونیان هەیە. تێ بنۆڕە! چییەتی دەسەڵاتی حزبانەی پارتی و یەکیەتی چەند خێڵەکین و چەند لە دەسەڵات و هەژموونی خێڵ دەچن (هەڵبەت بە فۆرمە ستەمکار و گەندەڵەکەی)!

نابێ لەلاشمان سەیر بێ، کە خێڵ و حزبی خێڵەکیی نەبنە نۆکەر و داردەستی دوژمن و دەوڵەتانی داگیرکەر، چونکێ خێڵ نیشتمان ناناسێ، بەڵکو سەرۆك خێڵ و پێوەندی کۆمەڵایەتی داخراوی خێڵەکیی دەناسێ. لەلای خێڵ دەقەر هەیە، نەك نیشتمان. لەلای خێڵ کرمانج و ئاغا هەیە، نەك ڕابەر و جەماوەر. لەلای ئەو هێز هەیە، نەك عەقڵ. هەر بۆیەشە ئەو بە زمانی چەك، نەك عەقڵ و لۆژیك قسەت لەگەڵدا دەکا. زمانی چەکی ئەویش بۆ ئازادی و نیشتمان نییە، بەڵکو بۆ شەڕی گەڕەك و شەڕی خێڵەکییە. ڕاستییەکەی خێڵ دژی هەموو ئازادییەکانە. خێڵ نەك هەر ئازادیت پێ نابەخشێ، بەڵکو تاکێکی کۆیلەش بەرهەم دەهێنێ. تاکی کۆیلەش (کۆیلەی سەرۆك عەشیرەت و دابونەریتی پیرۆزی عەشیرەت) ناتوانێ تاکێکی ئازاد و ئازدایخواز بێ. وەك دەزانین ئازادیش لە هەموو بوارێکدا تاکی نەوباوی هۆشیاری ئازادیخوازی دەوێ. تاکێك درك بە هەموو ستەمەکان بکا و دەسەڵاتە ستەمکارەکان بناسێ. تاکێك لە یەك کاتدا هەموو شەڕەکان بکا: شەڕ بۆ ئازادی و بۆ دادپەروەری و بۆ نەهێشتنی جیاوازی زۆری چینایەتی؛ شەڕ بۆ ئەوەی مرۆڤ لەسەر ئەم گۆی زەوییەدا هەموو مافەکانی پارێزراو بن… تاکێك، تاکە خەمی گەورەی ئەوە بێ، کە دژی ستەم بجەنگێ، تا مرۆڤ بە شکۆ و بە بەختەوەری بژی، نەك بە ژێردەستەیی و کۆیلەیی و بە نەداری و هەژاریی بژی. تاکێك ئینتیمای بۆ مرۆڤایەتی هەیە، نەك خێڵ و

مەزهەب و نەتەوە و چین. تاکێك هەموو جیهان بە نیشتمانی خۆی دەزانێ، نەك هەر تەنها گوند و شار و وڵاتەکەی. تاکێك بە خۆسك زێدی خۆی و نەتەوەکەی خۆی خۆش دەوێ، بەڵام دەمارگیر نییە و ڕقی لەوانی دیکە نییە و خۆی لەوان بەزیاتر نازانێ؛ تاکێك بەر لە هەر شتێك مرۆڤ و ژیانی خۆش دەوێ، ژیان بە ناوەرۆکە مرۆیی و سروشتییەکەی.

بەختیار محەمەد

سیاسەت وەک مومارەسەکردنی درۆ لەدیدی ئارێنت-ەوە.. مەحمود عەبدولڵا

ڕەنگە بەزەحمەت جۆرێک سیاسەت بدۆزینەوە بەبەری بێت لەدرۆ، ئەوەش وەک هانا ئارێنت دەڵێت :"پەیوەندی بەسروشت و بوارو پێگەی سیاسەتەوە هەیە لەلایەک، لەلایەکیتر سروشت و بوارو پێگەی حەقیقەت. بۆیە نەک هەر سیاسییەکی دیماگۆجی، بەڵکو بەسیاسییەکی بەڕێزیش درۆکردن پێویستە." ئێمە ناتوانین لەحەقیقەتەوە بڕۆین بەسیاسەت بەهۆی ئەو جیاوازییەی حەقیقەت و سیاسەت لەپانتایی گشتیدا و ئەوکاریگەرییەی هەیانە لەسەر خەڵک، بەڵام دەتوانین لەسیاسەتەوە بڕۆین بۆ حەقیقەت، ئەوەش لەبەر کاریگەری سیاسەت لە سەر پانتایی گشتی و توانای سیاسەت، بەڵام حەقیقەت لە پانتایی گشتیدا نەدارو بێتوانایە، هەربۆیە لەسیاسەتدا هەمیشە جێی لە درۆو فریودان هەیە یان درۆی تەقلیدی . بەڵام ئەو بابەتە قسەکردن نییە لەسەر پەیوەندی ونێوان خراپی سیاسەت و حەقیقەت ، بەڵکو قسەکردنە لەسەر درۆ وەک سیاسەت درۆی ڕێکخراو، بەو مانایەی کە سیاسەت خاڵیدەبێتەوە لەهەموو شتێک ودەبێتە مومارەسەکردنی درۆ، درۆ لێرەدا ئامراز نییە نییە بۆئامانجێک بۆتەنیا بەڵکو خۆی دەبێتە ئامانج و پرەنسیپ ،واتا درۆکردن دەبێتە پرەنسیپ و هەموو حەقیقەتەکان دەشێوێندرێن، واقیع تەزویر دەکرێت. لێرەدا جۆرێک درۆکردن جێگای باسە کە ئارێنت ناوی دەنێت درۆی نوێ، کە بەپێچەوانەی درۆی تەقلیدی مەبەستی شاردنەوەی

حەقیقەتێک نییە، یان مەبەست لێی فریودانی کەسانێکی تایبەت نییە، بەڵکو مەبەست لێی فریودانی هەموانە و دواجاریش هەموان درۆدەکەن ل□ ب□ارەی واقیعەوە گەمەبەکۆی ڕوداوەکان دەکرێت. مومارەسەکردنی درۆ وەک سیاسەت گوتنی درۆ نییە لەسەرشتێک کە لەبەرچاوی هەموان نییە، بەڵکو درۆکردنە لەسەر شتانێک کە هەموان دەیزانن بەبەرچاو ی هەموانەوە درۆل□ب□ارەی شتێکەوە دەکرێت کەهەموان حەقیقەتەکەی دەزانن. لێرەدا چەکی هەرەکاریگەری درۆزنەکان ونکردن و شاردنەوەی هێڵی جیاکەرەوەی نێوان حەقیقەتی واقیع و بۆچونە. چونکە وەک هانا ئارێنت دەڵێت: دژەکانی حەقیقەتی واقیع هەڵەو بۆچون و وەهم نین، وەک ئەوەی سەبارەت بە حەقیقەتی عەقڵی و پرسەکان ڕودەدات، بەڵکو لێرەدا ڕودانی توانایەکیترە سەبارەت بەواقیع،ئەویش درۆکردنی بەئەنقەست و بوختانکردن لەبارەی واقیعەوە.لێرەدا سۆزو بەرژەوەندی دەبێتە پێوەر بۆ ڕاستی نەک فاکتەکان! واتا کاتێک واقیعێک هەیە و هەموان دەیزانین و سیاسیەکان درۆ دەکەن ل□ب□ارەیەوە دەیانەوێت واقیع تەزویربکەن وێنەیەکی ساختە دروستبکەن،لەڕێگەی پڕوپاگەندەو و میدیاوە وێنەی واقیع لەسیاقی خۆی دەبەنە دەر،وێنەیەکی تر ی تەواو دروست دەکەن بەجۆرێک کە ئەسڵەکەی ونبێت،واقیعە تەزویرەکە جێگای وێنە ئەسڵەکە دەگرێتەوە. بەڵام لە درۆی تەقلیدیدا سیاق دەمێنێتەوە،وێنەکە کوندەبێت، بەڵام واقیع بەتەواوی ناسڕێتەوە. ئەمە کاتێک ڕودەدات کە گروپێکی تێکدەر دێن دەستدەکەن بەدرۆکردن لەژێرناوی بۆچونی جیاوازدا داوای مافی دەستوریش دەکەن بۆخۆیان،واتا ئەوکەسە کەدرۆدەکات دەزانێت ئەوەی ئەود□ی□□□ت بۆچون نییە، بەڵکو درۆیەکی ئاشکرایە،لەڕێگەی زێدەخوازی ل□ب□ارەی لێبوردەیی و ئازادی ئەم گروپە تێکدەرە درۆ دەکەن لەبارەی واقیع و لەژێر ناوی بۆچوندا ،یان جیاوازی بۆچون ، حەقیقەت دەشێوێنن و ئاڵۆزی دروستەکەن،لەم دۆخەدا جەماوەری پێنەگەیشتوی سیاسیش توشی هەڵەی گەورەو زیان بەخش دەبن..شاردنەوەی هێڵی جیاکەرەوەی نێوان واقیع و بۆچون شێوەیەکە کەدرۆ تێیدا فۆڕمەلەدەبێت وەک ئارێنت دەڵێت.

خراپ بەکارهێنانی ئازادی لەلایەن گروپێکی تێکدەری درۆزن،کە خاوەن توانایەکی شاراوەی درۆکردنن دەبێتە هۆی ئاڵۆزی لەبارەی حەقیقەتی واقیعەوە. ئەودرۆزنانە دێن درۆ دەکەن واقیع بەگوێرەی خۆشی و بەرژ□و□ندی خۆیان و هیواو ئامانجی جەماوەرەکەیان دەگونجێنن، ئەمەش وادەکات قسەکانیان زیاتر لۆژیکی بێتە بەرچاو،لە قسەکانی ئەو کەسەی حەقیقەت دەڵێت ، بەهۆی ئەو تایبەتمەندیەی کە درۆ هەیەتی واتا توخمی لەناکاوی تێدایە. لەدۆخی ئاوادا وتنی ڕاستی دەبێتە خۆکوژی،چونکە سیاسەت لەسەر درۆ دەژیت.خراپ بەکارهێنانی ئازادی

بچون و بیروا ل ئنجامدا حقیقت دشونت،ئمش وادکات
هموان دستبکن بدرکردن لبارى وداوکان بگوری
برژوندى و خشى خیان.لدیدى ئارنتو جیاوازى درى تقلیدى
لسیاستدا ،لگ درى نو ئوی ک مومارسکردنى در وک
سیاست لپناوى فریودانى هموانداى نک فریودانى دوژمن،یان
کسانکى تایبت،هروها درکردن پیوست نابت ب تنیا کسانى
دیبلمات و کارگى دوت،بکو هموان درکن نک لگ خک
بکو لگ خودى خشیان لم شوازى نویى درکردندا ک خک
وگیکى مترسیدار دگرنبر،للاین گروپکى فریودرى درزن
ئاستى دکرن،دواجار کش ئوی بهى ئم همو درکردنو
کس باو بهیچ ناکات،حقیقت گاتى پدکر و سوک
دکرت،لئنجامى ئوشدا دانى خودى ودات،واتا تاک ب توانا
دبت لدستنیشانکردنى وگ و ئاستیکى است پیوست
ببچونى خى،چونک هموو حقیقتى واقیع شواو،لگاى تکى
فریودرى بتوانا لدرکردن،لردا ی ک درکردن دبت فاکترى
یکم لسیاست،ئاستى تواناى درکردن دبت پور ب سرکوتن
لکایى سیاسیدا. مترسى درى نو،ک گمکردن بکى حقیقت و
وداوکان ئوی ک درزنکان خشیان دختنن،واتا لردا
کسى درزن دبت خیشى بوا بدرکى خى بکات،ئوی جیاوازى
درزنى نوى،لگ تقلیدى ک ئو هشتا حیقتى لون نبوو و
دزانت ئوشتى دیت دریو جیای لواقیع،بام ل سیاستى
مومارسکردنى دردا خود دخ تندرت،دبت هى دانى خودى
لبرامبر واقیعدا و درکردنى بردوام دبت هى بردوامى
دسات .مترسى ئم درکردن ئوی ک حقیقت بتواوى ون
دبت،بچون جگاى واقیع دگرتو،ک وک وتم لردا بچون
تگیشتنى تایبت و هیک نیی بکو درکردنى ئاشکرای
،سرنجام کاتک سیاست دبت مومارسکردنى در ، بپچوانى
ابردو و درى تقلیدى ،لناوخدا کش دروست دکات،دبت هى
هنانى کشکانى دروو بناوخ،ئم جر درکردن لسیاستدا
ململانى درکى دنت ناوخ.ئمش جگلوى فریودان ب گروپ
برژونـــدیخوازکان لدژى نیارکانیـــان لنــاوخدا
بکاردت.ئوگروپ کاتک دستدکن بدرکردن،بیرلودکنو
ئاخ ژمارى ئوان چند کدتوانن فریویان بدن بیر لشتى تر
ناکنو،سیاسـت دبت فریـودان و هیچیتر.دواجـار ب ئوى ئم
دخ دروسـتببت،ک درزنکـان تکـدران بتـوانن سیاسـت
بکن،یسوانبن"بشویکى کاتى" سود ل جرک فلسف وردگرن،
فلسفى بباوى بهیچ حقیقتک،ئمش لپناو ونکردنى هى

جیاکەرەوەی نێوان درۆ و بۆچون!وەک هانا ئارێنت دەڵێت:باشترین ئەنجام لەسەرئاستی دورمەودا بەشوشتنەوەی مێشک و عەقڵی خەڵک، بریتییە لە پێڕەوکردنی جۆرێکلە فەلسەفەی کەلبیەت.واتا ڕەتکردنەوەی ڕەهای بڕواکردن بەحەقیقەتی ڕەهای هەموشتێک بەبێ ڕەچاوکردنی چۆنیەتی سەلماندنی ئەو حەقیقەتە.
هۆکار هەرچی بێت ئەمە ئەمڕۆ لەودۆخەداین،دۆخێک کە متمانە بەهیچ حەقیقەتێک ناکرێت، تاکەکان لەڕێگەی هەندێک تەکنیکی وردی درۆکردن وایان لێکراوە نەتوانن جیاوازی لەنێوان حەیقەت و بۆچون و درۆ بکەن. بەجۆرێک ئەوەی واقیع ساختە دەکات و ئەوەی حەقیقەت دەڵێت لە یەک تەرازودان.هەموو شتێک کورت دەکرێتەوە لە بۆچوندا،ئەمەش وایکردووە درۆکردن ببێتە فاکتەری پلەیەک لەسیاسەتدا.بەجۆرێک بەبێ درۆکردن هیچ سیاسەتێک مومکین نییە.نەک درۆی تەقلیدی بەڵکو درۆی نوێ.هەر ئەوەندە توانای درۆکردنت هەبێت،ئیتر هیچ تابەتمەندیەکیتر پێویست نیە بۆ ئەوەی ببیە سیاسیەکی دیار.ئەگەر تۆ بتوانیت بە پێچەوانەی واقیع و ڕوداوە ئاشکراکان درۆبکەی ئەوە دەبیتە سیاسی ،ئەگەر بتوانی بەدرۆ لەبارەی ڕوداوێک قسەبکەی کە بەبەرچاوی هەموانەوە ڕویداوە .

مەحمود عەبدوڵڵا

چەند قەسیدەیەکی خۆشەویستی لەبەر حەوت دەروازەکەی دونیا

عەبدولوەهاب بەیاتی
و : نەژاد عزیز سورمێ

– 1٠

لە بازنەی ڕوناهییەوە بەرەو مەرگان هەڵدێم
لە خانەی هەسارەکانی دییەوە
بۆ (لووڤەر) دادەبەزم
تەلیسمی شەردراوەی ناو تابلۆکانە
بە باڵداری کوێردا دەبەم ، عاشقاتیی دەکا

له تاریکاییدا
به وشه و به ئاگری شینی کوژاوەی زەردەپەڕەوە
به سیمای (پیکاسۆ)
لەو دیو ڕووی ڕۆژگارە ونبووەکان و دارستانان
دەیدرەوشێنێتەوە ..
بە فڵچە بەرکەوتنێکی
سەر پێستی جەستەی ژن و گوڵ و ئاسمان
بە هاواری گاڵتەبازی ڕەشپێست
کە دەبینێ ماسکەکەی
لە (لوار) دا نقوم دەبێ ..
دەگەڕێمەوە ماڵەوە –
سەریشم ژاوەژاوی شاری بارانێ و
جاڵجاڵۆکەی ئاگری تێدایە
دەرگەی ژوورەکەم دادەخەم ، خۆم بە گاز دەکوژم .

▪ 2 –
خۆشەویستم !
هەموو زیندانەکانی دونیای کۆنم ناسین
بەڵام ئێستا خەریکم زیندانەکانی دونیای نوێ و
زۆرداریی و ڕیسوا کردنی ڕۆژگاری نوێ و
مردن لە ژێرزەمینەکانی شار و
ژووری ئوتێلە نەفرەت لێکراوەکان بدۆزمەوە ..
زانیم : زۆردار
چۆن پێستیان لە وەختی شکستدا گۆڕی و
دەمامکی تازەیان پۆشی و
گۆرانییە کۆنەکەیان گوتەوە ..
خۆشەویستم !
هەموو زۆردارەکانی دونیای کۆنم بینین
چۆن دەنوون و دەخۆن
چۆن پێدەکەنن و دڵداریێ دەکەن
چۆن دەمرن و دویماهیان پێ دێ
لێ نووکە
زۆردارانی دونیای نوێ دەدۆزمەوە
لە ڕۆژگاری لافاو و شۆڕشی مرۆڤ
ماسکی کاراکتەرەکان گۆڕاوە
دونیا کەوتووەتە ژێر چڕنۆکی وانەدادەری بەر سێبەر و
لە ژێر ڕەحمەتی گاڵتەبازان :

فرۆشیاری داروپەردوو
پێش ئەوەی یەکترمان خۆش بوێ
کوشتمانیان خۆشەویستم !
شانۆکەشیان بە خوێن سواخ دا .

– 3 ▪

دز لە پاریس هێرشیان بۆ هێنام
دەفتەرەکانیان لێ سەندم
شەشپاڵوی نوور و قیڕیان لە خوێن سوور کرد و
بە مردوویی جێیان هێشتم
بەڵام من پێش بەیانیدان هەستامەوە خۆشەویستم
گوڵە مێلاقەی کێڵگان و ئێش و ئازاری پیت و
ئاگری ئەم چەرخەم
بۆ نیشتمانی وەك گۆڕ کراوەم هەڵگرتووە .

-4-

(ئارکادیا) دوای (نیشاپور)
جادووگەرەکە بە دەرزیلەیەك
بە نەخشەی جیهانییەوە کرد
بە شوورەیەك دەورەی دا ،
برین دەکاتەوە و
خوێن بەسەر کتێبەکانی جادوو و
بەسەر جەستەی عاشق و مەعشوقدا دێتە خوارێ ..
دەرزیلەی ڕاکێشا و لەگەڵی جووت بوو
فانۆسی کوژاندەوە
کێ لە دەرگا دەدا ؟
ئاگرپەرست بە ژێر سێبەری پەلکە دار خورما
گەڕانەوە وڵاتەکەیان
دەگرین و با یش دەگری
(ئارکادیا) پاش (نیشاپور)
شەو چەند بێ مەفەرە و
نوور چەند دەست قوچاو
لەم ماڵ و شەقامە لاڵانەدا
کە خۆشەویستی و ژیان و مەرگی
لەبەر دەروازەکاندا قەدەغەیە ..

(5)

نووسراوی لاگیریم
پێشکێش بە پەیامبەری خوداوەند و
نوێنەری گەل کرد

تا خۆری خوا
بەسەر سبەینێی تارمایی و ترسنشین دا هەڵبێ
کەچی حەواڵەی زیندان و پۆلیس و
ژووری ئەشکەنجەدان و
دوورخستنەوەو ونبوونی کردم ..
سککەی خراپ
لە شارەکانی سەردەمی نوێدا
سککەی نوێی باشی وەلا ناوە
کوێری (ڕۆما)یش نەجیبزادە و
شۆڕشگێڕ و عاشقەکانی دەرکردن
پێڵاوی کون کون و کەلاوەی کەچەڵ و
کەڕەنایان دانان ..

- 6 –

خۆشەویستی لە کوێوە دێ خۆشەویستم !
کە مەحکووم بین بە عیدام
کە ئێمە لە سێرك و باخچەی ئاژەڵان بین
زمان سۆزانی و مێژوو و وەهم و
نەزۆکی و وێرانە
کە دوو هەزار ساڵە گەمارۆ دراوین و
هەوڵ ئەدەین لە بازنەی سفران دەربچین .

-7-

شەوانە ئەم ئاگرە لە چیای (قەفقاس) هەڵدەگرم
بەناو کەڕەنایان دەقیژێنم و
بۆرە شۆڕشگێریش
لە نیشتمانی نوقمی نائومێدی
لە ئۆقیانووسەوە بۆ کەنداو
نووستن و نوێژ
خۆشحاڵترن لەو وڵساتانە و
ئەو سرووشتە بێدەنگە لاڵە
لە نەدارانی شارە نەخۆشەکان و
لە هەرچی و پەرچییە مردووەکانی گوندان
بەڵام من لەگەڵ توڵعی بەیانیدا
بەسەر شوورەکانەوە لە خاچ دەدرێم .

□

- لە (عبدالوهاب البیاتی – الاعمال الشعریة – الجزء الثانی)

بڵاوکردنەوەی
(المؤسسة العربية للدراسات والنشر) بێرووت , لوبنان 1995
ل 250 ،
کراوە بە کوردی .

□

□
□

ئەی عەشق تۆ لە کوێی تەنیایی کوشتمی؟*.. قەسیدەی: ستیڤان شەمزینی

هەموو وەرزەکانی من
بە تەنهایی و بەدیار خەونێکی تەنیاوە
کەڕوویان کردووە
زەمەن ب□ نێو تەنهاییەکەمدا ر□ت□ ئ□بێ و
ئاوڕێک لەو مەیتە کەساس و کۆنە
هەزار ساڵەیە ناداتەوە
سیگارەکەم هەروەک خۆم بێ نەوا
لە ژوورە چۆڵەکەمدا هێدی هێدی
بۆ رۆحی تەزیوم ئەسووتێ
ئاوێنە شکاوەکەی ژوورەکەم
هەمیشە بێزارە لەو درزەی چۆتە دڵی و
لەو گۆرانییە سواوانەی
هەموو رۆژێک پیاوێک
بۆ تەنهایی خۆی ل□ بەردەمیدا ئەیچڕێ
گیتاری خەونەکانم
وەڕس بوون لەو میلۆدییە دێرینەی
هەموو شەوێک
پیاوێکی ونبوو لە خۆی

بە پەنجەی خەمۆکی ئەیژەنێ
هەتاو لە درزی پەنجەرەوە
هەموو بەیانییەک بە خێرایی سڵاو ئەکات و
دەبینێ هەمان پۆشاکی تەنیایی دوێنێ و
بێزاریی پێرێم ل□ بەردایە
ئیدی لێم زوویر دەبێت
دەڕوات، دەڕوات، دوور دەڕوات
کە لە مەغریبەوە ئاوا دەبێت
لە دڵی خۆیدا دەڵێت
بەڵکو ئەمجارە ئەستێرەیەک میوانی بێ و
دەست لەملانی یەکتر
لەناو بێشکەی رامووساندا
دیلانێ بکەن
مانگ بە دزی ئەستێرەکانەوە
بەتیلە چاو لێم دەڕوانێ
چاوەڕوان دەکات خەنجەرێک
لە جەرگی تەنهایی وەردەم و
بنێرمە خوازبێنی شەونمێکی تەڕ
لە ژێر رووناکی خۆیدا
پێکی ماچەکانمان هەڵدەین
دەیەوێت نزیک بێتەوە
بە گوێمدا بچرپێنێ
ئەی میری تەنهایی
بڕۆ گوڵێکی پەژموردە مارە بکە
ئادرێسی ئەو گوڵەش
لەنێو گیرفانی رەشەبا دەربهێنە
بەڵام ناوێرێت نزیکتر بێتەوە
لە ترسی دڵپیسی دەریا
دەکشێتەوە و ون دەبێت،
لەو کاتانەی دەمەوێ
نامەیەک بنووسم بۆ خودا
سکاڵای خۆمی پێ بگەیەنم
رەشەبا تووشم دەبێت
ئەو، کاغەزی دەستم ئەفڕێنێ
زۆرجاری تریش لێی دەپاڕێمەوە
ئادرێسی گوڵی پەژموردەم پێ بدا
لە ناکاو غەیب دەبێت و

توند گیرفانی شەرواڵەکەی دادەخا
بیریشم لەوە کردەوە
بڕۆم و لێی بدزم
بەڵام کولتووری دووزمان
خێرا هەواڵ دەداتە رەشەبا و
پێکەوە شاڵاو دەهێنن
دەریا بە شەپۆلەکانیدا
نامەیەکی تەڕ تەڕم بۆ دەنێرێ
نوسیوویەتی ئەی ئاقڵترین شێت و
شێتترین ئاقڵ
تەنهاییەکەت هەروەک قووڵیی من وایە
هەموو بەلەم و پاپۆڕێک
تەنها بەسەرماندا تێدەپەڕن و
ناوێرن بێنە ناو ناخمانەوە
دەترسن لەنێو قوڵاییەکەماندا بخنکێن و
هیچ کات نەتوانن بگەڕێنەوە سەرەوە
تۆ ئەبێت لەوە بگەیت
بەلەمەکان بە خێرایی تێدەپەڕن
بێ ئەوەی بیر لە هێمنی قووڵایی و
بێدەنگی زمانی ناوەوەمان بکەنەوە
زۆر ئامۆژگاریی کردم بەوەی
شەپۆلەکانی ئەم تەنهاییە
بکەم بەگژ پاپۆڕێکی شۆخ و شەنگدا
راپ□چم بۆ بینینی ناوەوەی
هەستی پەنگخواردووی خۆم
باران لە وەرزی پایزدا
بە دوودڵییەوە قسەم لەگەڵ دەکات
دەیەوێت پێم بڵێت من و تۆ
وەک یەکتر سەرچاوەی ژیانەوەین
من کیڵگەکان زیندوو دەکەمەوە و
تۆش دڵە مردووەکان دەژێنیتەوە
باران وتی، بەڵێ باران وتی
ئەوەی سەیرە و دڵم دەرزیئاژن ئەکات
هەڵکردنی چەترێکی قەترانییە
لەژێر بارینی شیعرەکانت و
خۆش نەکردنەوەی گریانی چاوانت
کە هەر دڵ□ پێک فرمێسکت

شمشێرێکی ئێجگار تیژە
بۆ هەڵدڕینی جەرگی تەنهایی
باران وتی، بەڵێ باران وتی
هاوڕێ کێ لە من و تۆ تێدەگات؟
وەک یەک فرمێسک دەڕێژین
هەزارەها گوڵ بە ئەسرینمان دەڕسکێ
خەڵک ستایشی باخەوان دەکات
هەزارەها کانیاو لەسەردەستمان دەژێتەوە
خەڵک سوپاسی هەور ئەکەن
تۆ ببینە من و تۆ چەندە بێ شانس و
چەندە قوربانی بەخشندەیی خۆمانین
ئاسمان من لە ماڵی خۆی دەردەکات و
تۆش بەخەنجەرێکی کول
خەونەکانت سەرد□ بڕدرێن
هەوا منی خۆش ناوێت و دەمگرینێ
تۆش ژیان پشتی تێکردوویت و
ملوانکەی خەیاڵەکانت ئەپچڕێنێ
زەوی چارەی منی ناوێ وشکم دەکاتەوە
تۆش جەنگەکان بلوری دڵت ئەشکێنن
من لەسەفەری ئاسمان و زەویدا تەنهام
تۆش لەم گەردوونە تاریکەدا
فانۆسێکی وێڵ و بێ هاودەمیت
وەرە هەردووکمان خۆمان بکوژین
پێش ئەوەی من
لە رەحمی دایکە هەور بێمە دەرەوە و
پێش ئەوەی تۆش
لە هێلکەدانی شیعرێکی تردا لەدایک بیتەوە
ویستم دڵی بارانی هاوڕێم نەشکێنم
لەسەر باڵەخانەی ژیانەوە
خۆم هەڵدەمە شیوی مەرگەوە
لەم کاتەدا کە وەسوەسەی خۆکوشتن
کۆڵا نەکانی مێشکمیان داگیرکردبوو
کۆترە شینکەیەکی رۆژهەڵات
کاتژمێری سفری خۆ کوشتنمی کرد
بە کاتژمێر یەکی شەیدابوون
تێیگەیاندم زووە بۆ خۆکوشتن و
درەنگە بۆ عاشقبوون

وتی وەرە لەگەڵم بفڕە و بفڕە و بفڕە
بفڕە بۆ ناو زەمەنی موحیبەت
بفڕە بۆ ناو کێڵگەکانی سۆز
چیدی بیر لە مێژووی کارەسات مەکەوە و
چرای عەشقی من هەڵبکە
چاوە ئەبڵەقبووەکانم بڕییە چاوی و
تەنیا توانیم بڵێم
ئەی ئەستێرەی بەختم
تۆ لە کوێی؟ تاریکی خواردمی
ئەی عەشق
تۆ لە کوێی تەنهایی کوشتمی؟

*ناونیشانی شیعرەکە هەڵگێڕانەوەی ناونیشانی شیعری “ئەی مردن تۆ لەکوێی ژیان کوشتمی”ی هەژار موکریانییە، بەڵام بێ سوودوەرگرتن لەناو□□کی شیعرەکەی مام هەژار.

تونێڵی تەنیایی.. شەماڵ بارەوانی

کەی دێیت
دەیجورەکانی د□رروونم
بکوژێنیتەوە
و
سەبەتەی حەزم پڕکەیت لەماچ

کەی دێیت
کراسی ئامێزم
بۆ بدووریت
و
بەپەنجەی سۆزت
ئاگری چاوەڕوانیم خامۆش کەیت

کەی دێیت
گۆپاڵی ناز
بە پشتی چەماوەم
ببەخشیت
و
فرۆشگەی تەمەنم
لێوان لێو کەیت
لە نوقڵی ژیان

کەی دێیت
قومێک هەناسەم بدەیتێ
و
بازنگی بەختەوەری
بخەیتە مەچەکی خەونەکانم

کەی دێیت
پاڵتۆی هەستت
لە سەرتەنافی عاتفەم
هەڵخەیت
و
شەقامی نیگام
سیخناخ کەیت لەدیدار

کەی دێیت
پارچەشکاوەکانی دڵم
کۆبکەیتەوە
و
تونێڵی تەنیاییم
ئاودان کەیتەوە

کەی دێیت
کەزی شیعرەکانم
بهۆنیتەوە
و
بیابانی قەسیدەم
بەبارانی میهرەبانیت
تەڕکەیت

چۆڵەوانیم ل□ بەر داکەنیت
و
وەرزی ئاوەدانیم ل□ بەرکەیت
..